

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a Nagykanisza I. Számú Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Noll László ügyvéd) által képviselt **kk. I.r., II.r., kk. III.r. és kk. IV.r. felpereseknek** a dr. Horváth G. Gábor ügyvéd által képviselt **alperes** ellen - mely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a Kelemenné dr. Vizi Klára jogtanácsos által képviselt Alperesi beavatkozó beavatkozott - kártérítés megállapítása iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság által 2008. november 13. napján meghozott 5.P.21.821/2007/44. számú ítélet ellen az alperes részéről 51., 52. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság megállapította közbenső ítéletében, hogy az alperest 50 %-os mértékű kártérítési felelősség terheli amiatt, hogy a felperesek hozzátartozóját halálos kimenetelű áramütés érte.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a Magyar Köztársaság Msz-453-87 számú szabványa az erősáramú villamos berendezések biztonsági tábláira vonatkozó előírásokat tartalmazza. A szabvány függelékének F/3. pontja szerint a figyelmeztető tábla alapszíne sárga, míg a rajta lévő betűk színe fekete. A F4H4-3.A.§ pont szerint a táblán „Vigyázz nagy feszültségű életveszélyes” feliratot kellett volna elhelyezni.

Az erősáramú szabadvezetésekre vonatkozó Msz. 151-1 számú szabvány 2.7. pontja szerint az oszlopokat és rendszereket meg kell jelölni és leolvasható magasságban figyelmeztető táblával kell ellátni. Vasbetonoszlopokra figyelmeztető tábla helyett annak szövegét jól olvasható feltűnő és időtálló módon kell felvinni.

Rögzítette a megyei bíróság, hogy a felek között nem volt vita abban, hogy a nagyfeszültségű vezeték üzemelése fokozott veszéllyel járó tevékenység.

Emiatt a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felperesek hozzátartozójának elhunytá okozati összefüggésben van az alperes veszélyes üzemi tevékenységével, míg az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a káresemény bekövetkezésében olyan elháríthatatlan külső ok játszott szerepet, amely a veszélyes üzemi tevékenység körén kívül esik, illetve a kár bekövetkezése a károsultnak felróható volt.

A felperes a perben a baleseti helyszínelés megállapításai és az akkor készült fényképfelvételek alapján, továbbá tanúvallomásokkal bizonyította, hogy a halálesemény közvetlen okozati összefüggésben volt az alperes veszélyes üzemi tevékenységével, mivel a haláleset amiatt következett be, hogy az elhunyt horgászbotjával horgászás közben érintette a nagyfeszültségű vezetéket és így halálos áramütés érte.

Azt is bizonyította a felperes a perben, hogy a tényállási részben felsorolt szabványok előírásai ellenére az alperes nem gondoskodott arról, hogy az oszlopokon a veszélyt jelző figyelmeztetés jól látható, olvasható legyen. A módosított igazságügyi villamosbiztonsági és technikai, érintésvédelmi igazságügyi szakértői vélemény pedig alátámasztotta, hogy a baleset időpontjában a veszélyt jelző figyelmeztetések lekoptak, a szabványban kitűzött célra, hogy a veszélyre felhívják a figyelmet alkalmatlanok voltak. Ezt a rendőrség által a helyszínelés során készített fényképfelvételek is alátámasztották.

Az alperes azóta a veszélyt jelző feliratokat újrafestette és a tavat üzemeltetőt is felhívta a veszélyt jelző táblák kihelyezésére, ami azóta ugyancsak megtörtént.

A baleset időpontjában azonban az alperes részéről nem történt olyan figyelmeztetés, amely a horgászok figyelmét a közvetlen életveszélyre felhívta volna.

Ebből következően az alperes nem bizonyította azt, hogy a balesetet elháríthatatlan külső ok idézte elő.

Rögzítette a megyei bíróság miszerint az alperes hivatkozott ugyanakkor az elhunyt vétkes magatartására, mivel figyelmetlensége a baleset bekövetkezéséhez jelentősen hozzájárult.

E körben rögzítette a megyei bíróság, hogy az elhunytnak a magasfeszültségű vezetéket észlelnie kellett volna. Amennyiben a házirendet elolvassa, úgy nagy valószínűséggel nem az adott helyen kezd horgászati tevékenységbe. Az elhunyt karbonszálas bottal horgászott, amely vásárlásakor ugyancsak kapott egy használati útmutatót, amely szerint a szénszálas összetételű horgászbottal ne tartózkodjon magasfeszültségű elektromos vezeték közelében, viharos időben használata mellőzendő.

Emiatt az elhunytnek már a horgászbot megvételekor ismernie kellett a tájékoztatást és figyelmeztetést, és annak használatbavételekor figyelni kellett volna arra, hogy magasfeszültségű vezeték közelében van-e, vagy sem.

Az elhunyt azonban a körütekintést elmulasztotta, a kár bekövetkezésével az elvárható magatartást elmulasztva közrehatott.

A megyei bíróság álláspontja szerint az elhunyt nagyfokú figyelmetlensége mégsem vezethet az alperesi felelősség teljes kimentéséhez, mivel a veszélyt jelző feliratok megléte esetén a horgásznak meg lett volna a lehetősége a veszély észlelésére és a baleset részéről elkerülhető lett volna.

Az ítélet elleni fellebbezésükben a felperesek a közbenső ítélet megváltoztatását, annak megállapítását kérték, hogy az alperest 100 %-os mértékű kártérítési felelősség terhelje a halálos kimenetelű áramütés miatt.

Megismételve jórészt az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozataikat előadták, hogy a bírói gyakorlat alapján az elháríthatatlanság megítélésénél figyelembe kell venni a fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatójának egész előző magatartását is, valamint általában a veszélyhelyzet kialakulására vezető valamennyi tényezőt. Így lényeges tényezőként kell megítélni azt a tényt, hogy az alperes elmulasztotta a vezeték folyamatos ellenőrzését, nem gondoskodott az elkopott feliratok kijavításáról.

Nem tekinthető felróható közrehatásnak az a tény, hogy a néhai nem ismerte fel, hogy a helyszínen levő vezeték nagyfeszültségű vezetéknek minősül. Az sem tekinthető felróható magatartásnak, hogy nem ismerte a horgásztó házirendjét.

Kiemelték, hogy az elsőfokú bíróság a házirenddel, valamint a karbonszálas bottal kapcsolatos tájékoztatást, mint bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte, mert azokat nem a valóságos súlyuknak megfelelően értékelte, ezért az elhunyttal szemben olyan követelményt támasztott, amely az adott helyzetben általában elvárható magatartás körén kívül esik.

Nem volt adat arra, hogy "A" ismerte-e a házirendet, ám az megállapíthatóan nem volt megfelelő módon kifüggesztve. A perben kirendelt szakértő egyébként kifejtette, hogy a biztonsági övezetben való magatartás elégséges módon nem szabályozható házirenddel. A fokozott veszéllyel járó tevékenységet végző személy védekezési, kármegelőzési tevékenysége szempontjából egyébként sincs jelentősége annak, hogy a horgásztavat üzemeltető Kft. milyen tartalmú házirendet állít össze, illetőleg hogy ez a házirend ki van-e függesztve vagy sem. A fokozott veszéllyel járó tevékenységet végzőnek saját magának kell megtenni azokat a védekezési lehetőségeket, amelyekkel el tudja hárítani a baleset bekövetkeztét.

Ugyancsak tévesen értelmezte a karbonszálas bot vásárlásakor általában átadott használati útmutatót a bíróság, mivel nincs bizonyíték arra, hogy néhai "A" ilyen tájékoztatót kapott-e, illetőleg annak tartalmát ismerte-e. Arra sincs bizonyíték, hogy a magasfeszültségű vezetékkel kapcsolatos veszélyhelyzetet néhai "A" felismerte-e.

Tévesen állapította meg a megyei bíróság, hogy az elhunytnak a magasfeszültségű vezetéket észlelnie kellett volna, egy villamosságban nem képzett személytől nem várható el, hogy a villamoshálózatot szakmailag be tudja sorolni, és a veszélyforrás mértékét ismerje, ezáltal tisztába legyen azzal, hogy a tóparton lévő hálózat akkor is veszélyes, ha nem érinti, csupán megközelíti.

A közbenső ítélet elleni fellebbezésében az alperes elsődlegesen a közbenső ítélet megváltoztatását, és a felperesek keresetének elutasítást, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és a Zala Megyei Bíróság új eljárásra utasítását, harmadlagosan szintén a közbenső ítélet megváltoztatását, és a felelősségnek "A"-ra hátrányosabb mértékben való megállapítását kérte.

Szintén fenntartva az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait előadta, hogy a baleset kizárólag azért következett be, mert az elhunyt mind a horgászatra, mind pedig a közcélú villamos berendezések biztonsági övezetére vonatkozó rendelkezéseket horgászás

közben megsértette. Kiemelte, hogy az elektromos vezetékek és berendezések veszélyes jellege olyan köztudomású általános ismeret, amely tényt nem kell külön bizonyítani. A felnőtt elhunynak is ismernie kellett a magasfeszültségű vezetékek megközelítésének a veszélyét.

A karbonszálas horgászbeton figyelmeztető felirat és jelzés volt látható és a vásárlás során hozzáadott használati útmutató is felhívta a néhai figyelmét arra a szintén köztudomású tényre, hogy tilos a magasfeszültség közelében, viharos időben horgászni ilyen bottal. **"B"** az elhunyt testvére tanúvallomása megerősítette azt, hogy a „testvére pecás ember volt” tehát „nyilvánvalóan tudott a karbonszálas bot veszélyeiről”.

A halastó üzemeltetője a horgásztavak házirendjében határozottan tiltja a vezetékek és biztonsági övezetek környezetében a horgászást.

Megállapítható, hogy az elhunyt már többször horgászott a tónál, nyilvánvaló hogy nagyon jól ismerte a tavat és annak környezetét, az ott lévő oszlopokat és villamosvezetéseket is.

Álláspontja szerint a nem kötelező szabvány által előírt felfestés kopottsága sem közvetve, sem közvetlenül nem áll okozati összefüggésben a halálos balesettel. Az alperes úgy járt el ahogy az az adott helyzetben tőle elvárható volt.

A baleset nincs összefüggésben veszélyes üzemű működéssel, annak kizárólagos oka az volt, hogy a balesetet szenvedett olyan általa már régebb óta ismert helyen horgászott, ahol az tilos, és olyan eszközzel, ami vezeti az áramot.

A baleset oka az elhunynak egy olyan véletlen mozdulata volt, amely során az összeszerelt horgászbót függőlegesen tartva megérintette, vagy megközelítette a 20 kV-os vezetéket. Ez a mozdulat az alperes szempontjából teljesen elháríthatatlan volt, és csak az elhunynak volt betudható.

Álláspontja szerint, ha az elhunynak látnia kellett a vezetéket, akkor egyben észlelnie is kellett azt.

Figyelmen kívül hagyta a megyei bíróság, hogy az elhunyt tilosban és jegy nélkül horgászott, amennyiben ezt figyelembe veszi, akkor az elhunyt magatartását neki felróhatónak kellett volna megállapítania, és arra a felperesek sem hivatkozhatnak előnyök szerzése érdekében.

Álláspontja szerint a megyei bíróság figyelmen kívül hagyta a szakvéleményt, nem volt tekintettel azon szakértői nyilatkozatra, hogy a felperesi képviselő által hivatkozott szabvány egy javaslat, 2001. óta nem kötelező, irányelveket tartalmaz.

Nem vizsgálta az elsőfokú bíróság a halastó létesítésének, engedélyeztetésének és üzemeltetésének a körülményeit sem.

A felek és a beavatkozó fellebbezési ellenkérelmei az általuk nem támadott ítéleti rendelkezések helybenhagyására irányultak.

A fellebbezések nem alaposak.

Az ítéltábla álláspontja szerint a megyei bíróság a perben a közbenső ítélet megalapozottságához szükséges körben a bizonyítási eljárást lefolytatta, az ott beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának megfelelően, helyesen, okszerűen, összességükben értékelve helyes tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetését és a döntés indokolását is az ítéltábla osztja.

A Ptk. 345. §-ának /1/ bekezdése szerinti tárgyi felelősség alól az alperes azzal menthette volna ki magát, ha bizonyítja, hogy a kár a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső elháríthatatlan okból következett be. Jelen esetben vitathatatlan, hogy az elhunyt halálát áramütés okozta, azaz a károkozás a veszélyes üzemi tevékenység körén belül történt.

Az elháríthatatlanság vonatkozásában nem a szabványoknak, a Vet. előírásainak van jelentősége, hanem az üzem veszélyességének.

Az alperes akkor mentesülhetne elháríthatatlanság okán a helytállási kötelezettségtől, ha a technika adott fejlettségi szintjére, és a gazdasági teherbíró képességére is figyelemmel objektíve megtett mindent a veszély elhárítására, illetve objektíve nem áll fenn a védekezés lehetősége (BDT. 2002.678.). A jelen esetre konvertálva ez azt jelenti, hogy az alperesnek minimálisan gondoskodni kellett volna a veszélyhelyzetre való figyelmeztetésről, a figyelmet felhívó feliratok, illetőleg táblák kihelyezéséről. Ezt nem vitásan az alperes elmulasztotta, nem gondoskodott a figyelemfelhívást tartalmazó táblák, feliratok, jelzések karbantartásáról (BH.2003.321.).

Ugyanakkor a Ptk. 345. §-ának /2/ bekezdés alapján nem kell megtéríteni a kárt annyiban, amennyiben a károsult felróható magatartásából származott. Ez a károkozó felelősségét csökkentő - és nem kizáró - szabály feltételezi a károsult belátási képességét, amely a jelen esetben fennállott.

Jelen esetben a felnőtt korú megfelelő ítélőképességgel rendelkező felperesnek látnia kellett az oszlopokat, számolnia kellett azzal, hogy az azokon futó vezetékek akár magasfeszültségű vezetékek is lehetnek, de mindenképpen elektromos áram továbbítására szolgálnak. Tisztában kellett lennie az összeszerelt bot hosszúságával, annak összetételével, azzal, hogy a hosszúság és az összetétel az elektromosság szempontjából önmagában is veszélyes lehet. Ehhez képest a bot összeszerelésének azt a leginkább ésszerűtlen módját választotta, hogy a védőtávolságon belüli padon tette meg ezen cselekményt.

A néhainak ezt az ésszerűtlen, súlyosan gondatlan döntését egybevetve azzal, hogy az alperes ennek következményeit miként háríthatta volna el, indokoltá tette az alperes kártérítő felelősségének 50 %-ban történő megállapítását.

Az az alperesi hivatkozás, hogy adott esetben a horgásztavat üzemeltető gazdasági társaság sem elvárható módon járt el, arra tekintettel, hogy a veszélyes üzem folytatója az alperes volt, az alperes és a felperesek közti viszonyt illetően irreleváns.

Mindezekre figyelemmel az ítélőtábla a megyei bíróság közbenső ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése értelmében helybenhagyta azzal, hogy a perköltség viseléséről a megyei bíróság fog az eljárást érdemben befejező határozatában dönteni.

Győr, 2009. november 5. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr. Lezsák József sk.
előadó bíró

Dr. Vass Mária sk.
bíró